ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΩΝ

Εύρεση απλοποιημένης λογικής παράστασης

Τα σύγχρονα ψηφιακά ολοκληρωμένα κυκλώματα είναι επιθυμητό να λειτουργούν με μεγάλη ταχύτητα, να καταλαμβάνουν την μικρότερη δυνατή επιφάνεια στο ολοκληρωμένο κύκλωμα και να καταναλώνουν την μικρότερη ισχύ.

Μία πρώτη προσέγγιση στο να επιτευχθούν οι πιο πάνω στόχοι είναι να προσδιορισθεί η απλούστερη λογική παράσταση των λογικών συναρτήσεων που θέλουμε να υλοποιήσουμε.

Οι δύο βασικοί τρόποι απλοποίησης είναι με χρήση των κανόνων της Άλγεβρας Boole και με χρήση χαρτών Karnaugh.

Απλοποίηση με κανόνες της Άλγεβρας Boole

$$f = xy\overline{z} + xyz = f = xy\overline{z} + xyz + xyz$$

$$= xy(\overline{z} + z) = xy\overline{z} + xyz + xyz + xyz$$

$$= xy1 = xy(\overline{z} + z) + xz(\overline{y} + y)$$

$$= xy$$

$$= xy + xz$$

Χάρτες Karnaugh

Οι χάρτες Karnaugh (Karnaugh maps) είναι διδιάστατοι πίνακες αληθείας που χρησιμοποιούνται για την αναπαράσταση και την απλοποίηση λογικών συναρτήσεων με γραφικό τρόπο.

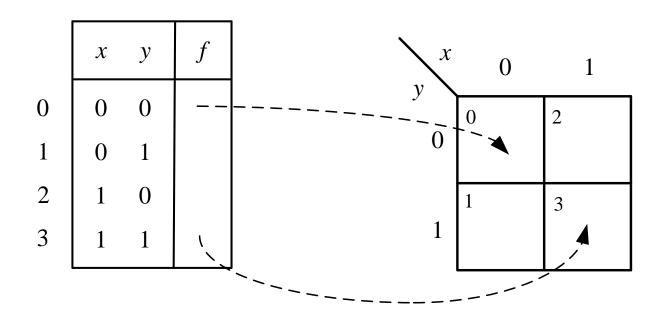
Χάρτες Karnaugh 2, 3, 4 μεταβλητών

y	0	1
0	0	2
1	1	3

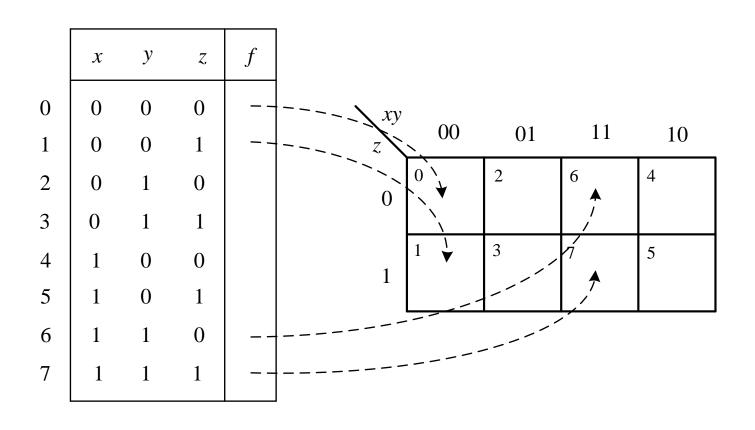
z	00	01	11	10
0	0	2	6	4
1	1	3	7	5

zw	y 00	01	11	10
00	0	4	12	8
01	1	5	13	9
11	3	7	15	11
10	2	6	14	10

Απεικόνιση πίνακα αληθείας 2 μεταβλητών σε χάρτη Karnaugh

Απεικόνιση πίνακα αληθείας 3 μεταβλητών σε χάρτη Karnaugh

Παράδειγμα. Να απεικονισθεί σε χάρτη Karnaugh η λογική συνάρτηση της οποίας ο πίνακας αληθείας δίδεται στην συνέχεια.

x	у	z	f
0	0	0	1
0	0	1	0
0	1	0	0
0	1	1	1
1	0	0	1
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

	x	у	$\overline{z}$	f	\ xy				
					z	00	01	11	10
0	0	0	0	1 -		-0	2	6	4
1	0	0	1	0 –	0	1	0	1	1
2	0	1	0	0	Ì	14	3	7 /	5
3	0	1	1	1	1	0	1	0	1
4	1	0	0	1				/	
5	1	0	1	1				/	
6	1	1	0	1-		 			
7	1	1	1	0 –					

Παράδειγμα. Να απεικονισθεί σε χάρτη Karnaugh η λογική παράσταση

$$f = \overline{x} \cdot y \cdot z + x \cdot \overline{y} \cdot \overline{z} + x \cdot \overline{y} \cdot z + x \cdot y \cdot \overline{z}$$

Υπόδειξη

$$f = \underbrace{\overline{x} \cdot y \cdot z}_{3} + \underbrace{x \cdot \overline{y} \cdot \overline{z}}_{4} + \underbrace{x \cdot \overline{y} \cdot z}_{5} + \underbrace{x \cdot y \cdot \overline{z}}_{6} = \sum m(3, 4, 5, 6)$$

Τοποθετούμε 1 στα τετράγωνα 3, 4, 5, 6, και 0 στα υπόλοιπα

z	00	01	11	10
0	0 0	2 0	6 1	4 1
1	1 0	3 1	7 0	5 1

Παράδειγμα 3.23. Να απεικονισθεί σε χάρτη Karnaugh η λογική παράσταση

$$f = \overline{x \cdot y \cdot z \cdot w} + x \cdot \overline{y \cdot z \cdot w} + x \cdot y \cdot z \cdot \overline{w} + x \cdot y \cdot z \cdot w$$

Υπόδειξη

$$f = \underbrace{\overline{x} \cdot \overline{y} \cdot \overline{z} \cdot \overline{w}}_{0} + \underbrace{x \cdot \overline{y} \cdot z \cdot w}_{11} + \underbrace{x \cdot y \cdot z \cdot w}_{14} + \underbrace{x \cdot y \cdot z \cdot w}_{15} = \sum m(0, 11, 14, 15)$$

Τοποθετούμε 1 στα τετράγωνα 0, 11, 14, 15 και 0 στα υπόλοιπα

-	•	10		
zw xy	00	01	11	10
00	0 1	4 0	12 0	8 0
01	1 0	5 0	13 0	9 0
11	3 0	7 0	15 1	11 1
10	2 0	6	14 1	10 0

Παράδειγμα. Να απεικονισθεί σε χάρτη Karnaugh η λογική παράσταση

$$f = xyz + xy\overline{z} + \overline{x}y$$

Υπόδειξη

Μετατρέπουμε την λογική παράσταση σε κανονική

$$f = xyz + xy\overline{z} + \overline{x}y =$$

$$= xyz + xy\overline{z} + \overline{x}y1 =$$

$$= xyz + xy\overline{z} + \overline{x}y(z + \overline{z}) =$$

$$= xyz + xy\overline{z} + \overline{x}yz + \overline{x}yz + \overline{x}yz$$

$$= xyz + xy\overline{z} + xy\overline{z} + xy\overline{z}$$

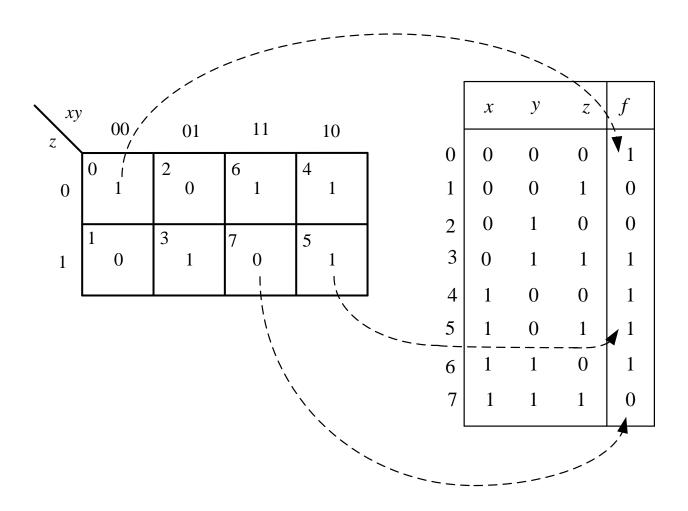
xy z	00	01	11	10
0	0 0	2 1	6 1	0
1	1 0	3 1	7 1	5 0

Παράδειγμα. Να απεικονισθεί σε πίνακα αληθείας η λογική συνάρτηση της οποίας η απεικόνιση σε χάρτη Karnaugh δίδεται στην συνέχεια.

z	00	01	11	10
0	0 1	2 0	6 1	4 1
1	1 0	3 1	7 0	5 1

Υπόδειξη

Τοποθετείται 1 στις γραμμές 0, 3, 4, 5, 6 του πίνακα αληθείας και 0 στις υπόλοιπες (1, 2, 7).

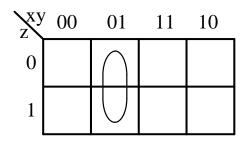

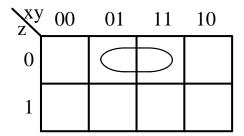
Απλοποίηση με χάρτες Karnaugh

Η απλοποίηση με τους χάρτες Karnaugh προκύπτει με την εφαρμογή των κανόνων που δίδονται στην συνέχεια.

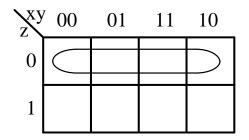
- 1) Παρατηρούμε τον χάρτη Karnaugh και προσπαθούμε να σχηματίσουμε ομάδες με όσο το δυνατόν περισσότερα γειτονικά 1.
- 2) Ο αριθμός των 1 σε κάθε σχηματιζόμενη ομάδα πρέπει να είναι δύναμη του 2 (1, 2, 4, ...).
- 3) Κάθε 1 πρέπει να ανήκει σε μία τουλάχιστον ομάδα.
- 4) Κάθε τετραγωνίδιο με "1" πρέπει να μετέχει στον ελάχιστο αριθμό ομάδων.
- 5) Ομάδα με 2 γειτονικά 1 σημαίνει απαλοιφή μίας μεταβλητής, αυτής που αλλάζει τιμή, ενώ ομάδα με 4 γειτονικά 1 σημαίνει απαλοιφή δύο μεταβλητών αυτών που αλλάζουν τιμή.

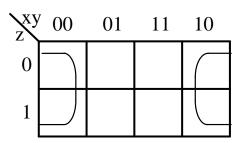
Κανόνες σχηματισμού ομάδων για τρεις μεταβλητές

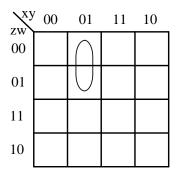
XY	00	01	11	10
0				
1				

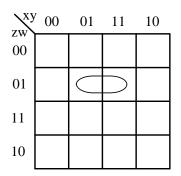

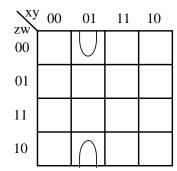

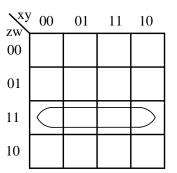
XY	00	01	11	10
0				
1				

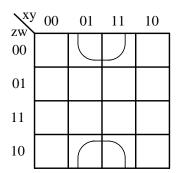
Κανόνες σχηματισμού ομάδων για τέσσερεις μεταβλητές

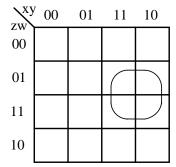

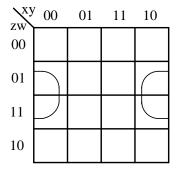

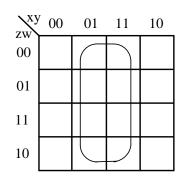

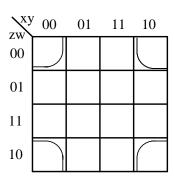

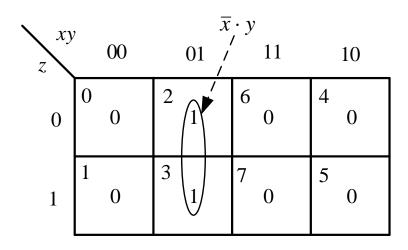

Παράδειγμα. Απλοποίηση της λογικής συνάρτησης

$$f = \overline{x}y\overline{z} + \overline{x}yz$$

$$f = \overline{xyz} + \overline{xyz}$$

Με χάρτες Karnaugh

$$f = xy$$

Σχηματίζεται μια ομάδα των δύο 1 στα τετραγωνίδια 2, 3. Στην ομάδα αυτή η μεταβλητή *x* έχει την τιμή 0, οπότε στο αντίστοιχο λογικό γινόμενο συμπεριλαμβάνεται το *x* η μεταβλητή *y* έχει την τιμή 1 οπότε συμπεριλαμβάνεται το *y*, ενώ η μεταβλητή *z* αλλάζει τιμή, και δεν συμπεριλαμβάνεται στο γινόμενο.

Ισοδύναμη απλοποίηση με κανόνες της Άλγεβρας Boole

$$f = xyz + xyz =$$

$$= xy(z + z)$$

$$= xy1$$

$$= xy$$

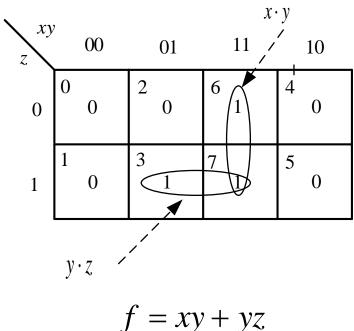
Παράδειγμα. Απλοποίηση της λογικής συνάρτησης

$$f = \overline{x}yz + xy\overline{z} + xyz$$

Με χάρτες Karnaugh

$$f = \overline{xyz} + xy\overline{z} + xyz$$

$$3 \qquad 6 \qquad 7$$

$$f = xy + yz$$

Με κανόνες της Άλγεβρας Boole

$$f = xyz + xyz - xyz =$$

$$= xyz + xyz + xyz + xyz =$$

$$= (x + x)yz + xy(z + z)$$

$$= yz + xy$$

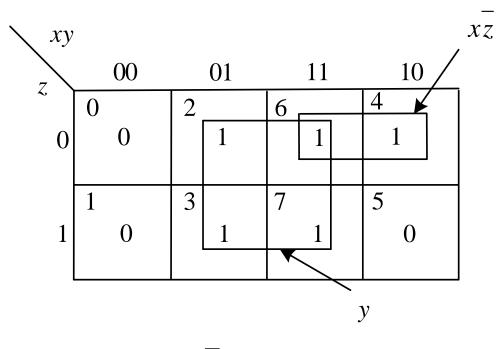
$$= xy + yz$$

Παράδειγμα 3.24. Να απλοποιηθεί με χάρτες Karnaugh η λογική συνάρτηση

$$f(x, y, z) = \overline{x}y\overline{z} + \overline{x}yz + x\overline{y}\overline{z} + xy\overline{z} + xyz$$

$$f(x, y, z) = \underbrace{\overline{x}y\overline{z}}_{2} + \underbrace{\overline{x}yz}_{3} + \underbrace{x\overline{y}\overline{z}}_{4} + \underbrace{xy\overline{z}}_{6} + \underbrace{xyz}_{7}$$

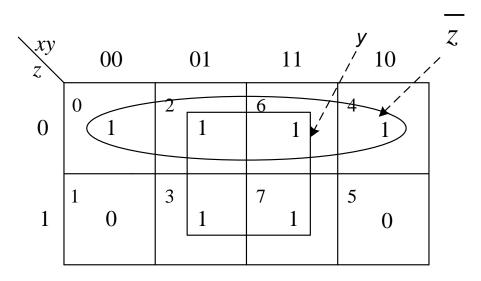
z	00	01	11	10
0	0	2 1	6 1	1
1	1	3 1	7 1	5

$$f = x\overline{z} + y$$

Παράδειγμα. Να απλοποιηθεί η λογική συνάρτηση της οποίας η απεικόνιση σε χάρτη Karnaugh δίδεται στην συνέχεια.

Xy Z	00	01	11	10
0	0 1	2 1	6 1	4
1	1 0	3 1	7 1	5 0

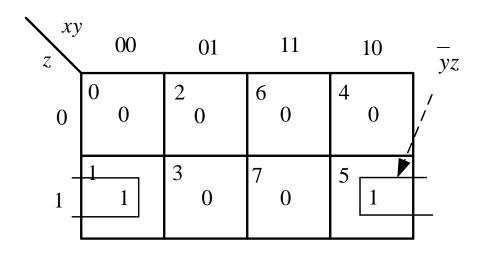
$$f = y + \overline{z}$$

Παράδειγμα. Απλοποίηση της λογικής παράστασης

$$f = \overline{x} \overline{y} z + x \overline{y} z$$

$$f = \underbrace{x}_{1} \underbrace{y}_{2} + \underbrace{x}_{5} \underbrace{y}_{5}$$

Με χάρτες Karnaugh

$$f = yz$$

Με κανόνες της Άλγεβρας Boole

$$f = x y z + x y z$$

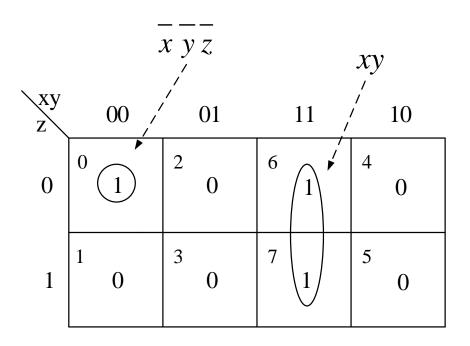
$$= (x + x) y z$$

$$= 1yz$$

$$= yz$$

Παράδειγμα. Να απλοποιηθεί η λογική συνάρτηση της οποίας η απεικόνιση σε χάρτη Karnaugh δίδεται στην συνέχεια.

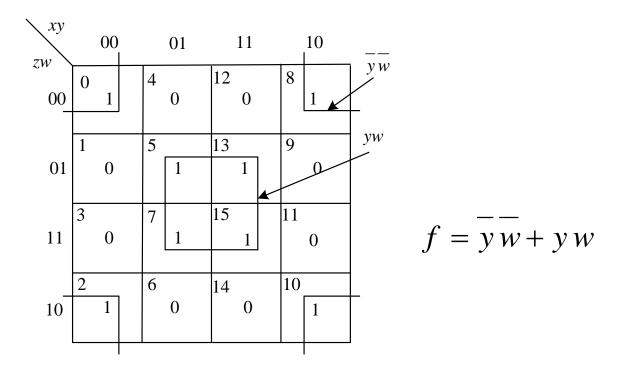
Xy Z	00	01	11	10
0	0 1	2 0	6 1	0
1	1 0	3 0	7 1	5 0

$$f = \overline{x} \overline{y} \overline{z} + xy$$

Παράδειγμα 3.25. Να απλοποιηθεί με χάρτες Karnaugh η λογική συνάρτηση

$$f(x, y, z, w) = \sum m(0,2,5,7,8,10,13,15)$$

Παράδειγμα. Να απλοποιηθεί με χάρτες Karnaugh η λογική συνάρτηση

$$f = xyz + xy\overline{z} + \overline{x}y$$

Υπόδειξη

Μετατρέπουμε πρώτα την συνάρτηση σε κανονική

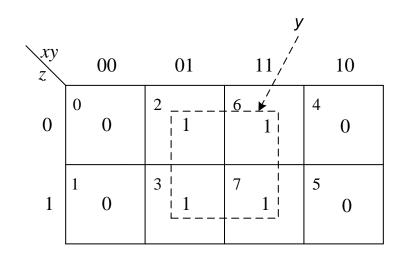
$$f = xyz + xyz + xy =$$

$$= xyz + xyz + xy1 =$$

$$= xyz + xyz + xy(z + z) =$$

$$= xyz + xyz + xyz + xyz + xyz$$

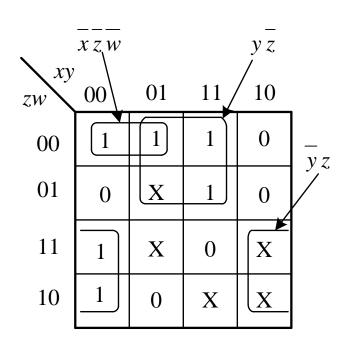
$$= xyz + xyz + xyz + xyz$$

$$f=y$$

Απλοποίηση με χάρτες Karnaugh μη πλήρως καθορισμένων λογικών συναρτήσεων*

x	у	z	w	f
0	0	0	0	1
0	0	0	1	0
0	0	1	0	1
0	0	1	1	1
0	1	0	0	1
0	1	0	1	X
0	1	1	0	0
0	1	1	1	X
1	0	0	0	0
1	0	0	1	0
1	0	1	0	X
1	0	1	1	X
1	1	0	0	1
1	1	0	1	1
1	1	1	0	X
1	1	1	1	0

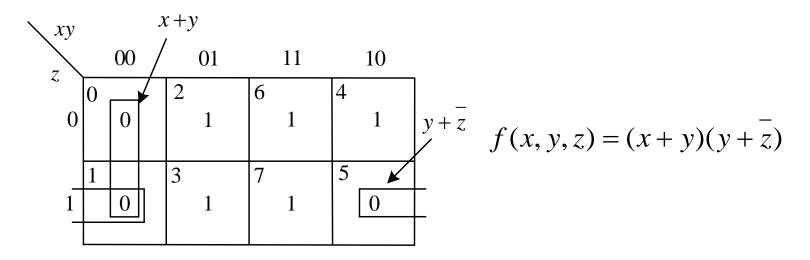
$$f = \overline{x} \cdot \overline{z} \cdot \overline{w} + y \cdot \overline{z} + \overline{y} \cdot z$$

Απλοποίηση σε γινόμενο αθροισμάτων

Παράδειγμα 3.27. Να απλοποιηθεί με χάρτες Karnaugh η λογική συνάρτηση

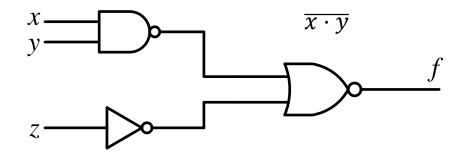
$$f(x, y, z) = \overline{xyz} + \overline{xyz} + \overline{xyz} + x\overline{yz} + xy\overline{z} + xyz$$

$$f(x, y, z) = \underbrace{\overline{x}y\overline{z}}_{2} + \underbrace{\overline{x}yz}_{3} + \underbrace{x\overline{y}}_{4} \underbrace{\overline{z}}_{6} + \underbrace{xy\overline{z}}_{7} + \underbrace{xyz}_{7}$$

Ασκήσεις

4.1 Να δοθεί σε απλοποιημένη μορφή η λογική παράσταση που υλοποιεί το κύκλωμα που δίνεται στη συνέχεια καθώς και ο αντίστοιχος πίνακας αληθείας.

$$f = \overline{x \cdot y} + \overline{z}$$

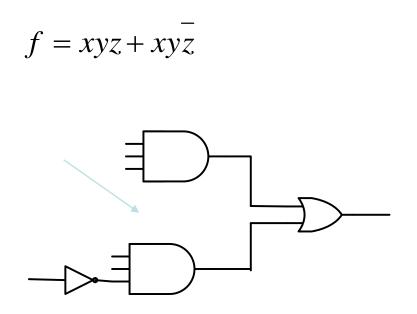
$$= \overline{x \cdot y} \cdot \overline{z}$$

$$=xyz$$

4.2 Να απλοποιηθεί με κανόνες της Άλγεβρας Boole η λογική παράσταση που δίδεται στην συνέχεια

$$f = xyz + xy\overline{z}$$

Υλοποιήστε την δοσμένη, αλλά και την απλοποιημένη της μορφή με λογικές πύλες AND, OR, NOT. Συγκρίνατε.

$$f = xyz + xyz$$

$$= xy(z + z)$$

$$= xy1$$

$$= xy$$

4.3 Να απεικονισθεί σε χάρτη Karnaugh η λογική συνάρτηση που περιγράφεται στον επόμενο πίνακα αληθείας.

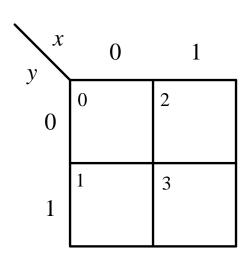
x	у	z	f
0	0	0	0
0	0	1	1
0	1	0	1
0	1	1	0
1	0	0	1
1	0	1	0
1	1	0	0
1	1	1	0

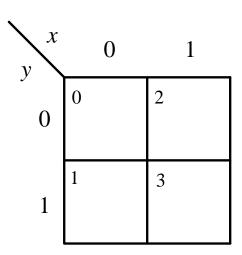
	х	у	Z	f
0	0	0	0	0
1	0	0	1	1
2	0	1	0	1
3	0	1	1	0
4	1	0	0	1
5	1	0	1	0
6	1	1	0	0
7	1	1	1	0

$\frac{xy}{z}$	00	01	11	10
0	0 0	2	6	4
1	1	3	7	5

4.4 Να απεικονισθούν σε χάρτη Karnaugh οι λογικές παραστάσεις που δίδεται στην συνέχεια.

$$f = xy + \overline{x}\overline{y} \qquad g = x\overline{y} + \overline{x}y$$

4.5 Να απεικονισθούν σε χάρτη Karnaugh οι λογικές παραστάσεις που δίδεται στην συνέχεια.

$$f = xyz + xy\overline{z} + x\overline{y}z$$
  $g = xyz + x\overline{y}z + x\overline{y}z$

$$g = xyz + xyz + xyz$$

z xy	00	01	11	10
0	0	2	6	4
1	1	3	7	5

z xy	00	01	11	10
0	0	2	6	4
1	1	3	7	5

4.6 Να απεικονισθούν σε χάρτη Karnaugh η λογική παράσταση που δίδεται στην συνέχεια.

$$f = xy + \overline{x}y\overline{z} + x\overline{y}$$

4.7 Από τον χάρτη Karnaugh που δίδεται στη συνέχεια να εξαχθεί η λογική συνάρτηση σε μορφή αθροίσματος ελαχίστων όρων.

z xy	00	01	11	10
0	0 0	2 1	6 1	4 0
1	1 1	3 0	7 0	5 1

4.8 Από τον χάρτη Karnaugh που δίδεται στη συνέχεια να εξαχθεί η λογική συνάρτηση σε μορφή αθροίσματος ελαχίστων όρων.

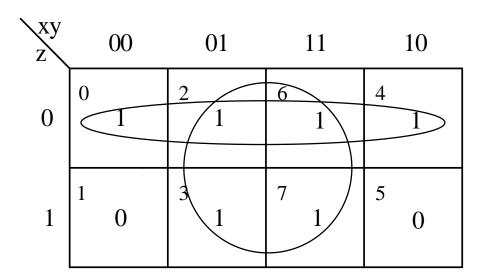
$\setminus xy$				
	00	01	11	10
zw	0	4	12	8
00	0	0	1	0
	1	5	13	9
01	0	1	0	0
	3	7	15	11
11	0	0	1	1
	2	6	14	10
10	0	1	0	0

 $f=\sum m(5,6,11,12,15)$

$$f = x y z w + x y z w + x y z w + x y z w + x y z w + x y z w$$

4.9 Να απλοποιηθεί η λογική συνάρτηση της οποίας η απεικόνιση σε χάρτη Karnaugh δίδεται στην συνέχεια.

Xy Z	00	01	11	10
0	0 1	2 1	6 1	1
1	1 0	3 1	7 1	5 0

4.10 Να απλοποιηθεί η λογική συνάρτηση της οποίας η παράσταση σε χάρτη Karnaugh δίδεται στην συνέχεια.

Xy Z	00	01	11	10
0	0 0	2 1	6 1	0
1	1 1	3 0	7 0	5 1

Xy Z	00	01	11	10
0	0 0	2 1	6 1	0
1	1 1	3 0	7 0	5 1

4.11 Να απλοποιηθεί η λογική συνάρτηση της οποίας η απεικόνιση σε χάρτη Karnaugh δίδεται στη συνέχεια.

$\setminus xy$				
	00	01	11	10
zw	0	4	12	8
00	0	1	0	0
	1	5	13	9
01	1	1	1	1
	3	7	15	11
11	0	1	0	0
	2	6	14	10
10	0	1	0	0

4.12 Να απλοποιηθεί η λογική συνάρτηση της οποίας η απεικόνιση σε χάρτη Karnaugh δίδεται στη συνέχεια.

$\setminus xy$				
	00	01	11	10
zw	0	4	12	8
00	1	0	0	1
	1	5	13	9
01	0	1	1	0
	3	7	15	11
11	0	1	1	0
	2	6	14	10
10	1	0	0	1

$\setminus xy$				
	00	01	11	10
zw	0	4	12	8
00	1	0	0	1
	1	5	13	9
01	0	1	1	0
	3	7	15	11
11	0	1	1	0
	2	6	14	10
10	1	0	0	1

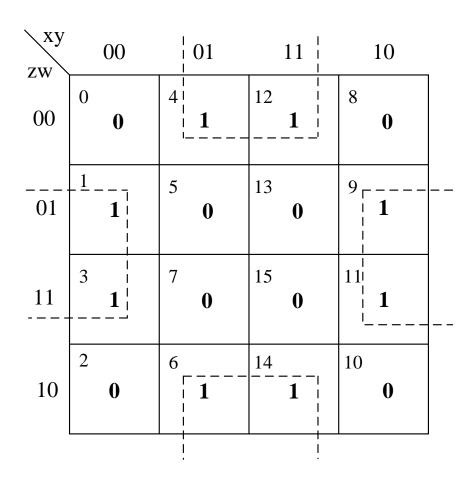
4.13 Να απλοποιηθεί η λογική συνάρτηση της οποίας η παράσταση σε με χάρτη Karnaugh δίδεται στην συνέχεια

xy zw	00	01	11	10
00	0 1	1	12 0	0
01	1 1	5 1	13 1	9 0
11	3 0	7 1	15 1	11 0
10	2 0	6 0	14 0	10 0

xy zw	00	01	11	10
00	0 1	1	12 0	8
01	1 1	5 1	13 1	9 0
11	3 0	7 1	15 1	11 0
10	0	6 0	14 0	10 0

4.14 Να απλοποιηθεί η λογική συνάρτηση της οποίας η παράσταση σε χάρτη Karnaugh δίδεται στην συνέχεια.

xy zw	00	01	11	10
00	0	1	12 1	8
01	1 1	5 0	13 0	9 1
11	3 1	⁷ 0	15 0	11 1
10	2 0	6 1	14 1	10 0

4.15 Να υλοποιηθεί με πύλες AND, OR, NOT η κανονική λογική παράσταση που δίδεται στην συνέχεια.

$$f = xyz + xy\overline{z} + \overline{x}yz$$

Στην συνέχεια να απλοποιηθεί με χάρτες Karnaugh. Να υλοποιηθεί η απλοποιημένη λογική παράσταση με πύλες AND, OR, NOT. Συγκρίνατε.

$$f = xyz + xy\overline{z} + \overline{x}yz = \sum m(3, 6, 7)$$

Xy Z	00	01	11	10
0	0 0	0	6 1	0
1	1 0	3_1	7	5 0

$$f = xy + yz$$